

Van: Jan Willem Slager

Aan: Leden projectbureau overleg

Onderwerp: (actie projectbureau overleg 9901.4)

concept Aanvulling Milieu-inventarisatie Zeeweringen Westerschelde.

Bijgevoegde notitie is opgesteld door Machteld van Boetzelaer in overleg met Piet, Yvo en Anton. Commentaar is geleverd door Anton van Berchum (bijgevoegd).

Voorstel: Bespreken in het projectbureau overleg. Na verwerking van het commentaar aanpassen van de notitie en ter kennisname geven aan de ontwerpers (met het oog op de ontwerpen "uitvoering 2000").

003450 1999 PZDT-M-99124 inv

Aanvulling Milieu-inventarisatie zeeeringen We

Aanvulling Milieu-inventarisatie zeeweringen Westerschelde

1. Rol van de milieu-inventarisatie bij de verbetering van de taludbekleding

Het Projectbureau Zeeweringen heeft de opdracht de met steen beklede onderdelen van het buitentalud van de zeeweringen, die de technische toetsing niet doorstaan, te verbeteren. Het nieuw te kiezen type bekleding moet aan een aantal randvoorwaarden voldoen. Eén van de randvoorwaarden wordt gesteld vanuit het aspect natuur; dit is uitgewerkt in de milieu-inventarisatie.

2. De uitwerking van de randvoorwaarde voor natuur

De harde bekledingen op het buitentalud zijn begroeid met planten en bieden een leefomgeving voor dieren. Eén van de factoren die bepalend zijn voor de uitgebreidheid van de begroeiing op een dijkvak, zijn de eigenschappen van de bekleding, zoals de ruwheid en de hoeveelheid holten en spleten in de bekleding. Het ene type bekleding raakt daardoor beter begroeid dan het andere.

In de milieu-inventarisatie is bij het stellen van de randvoorwaarde vanuit natuur aan de te kiezen bekleding op ieder dijkvak als volgt te werk gegaan:

1. De huidige begroeiing op het buitentalud is per dijkvak geïnventariseerd: de natuurwaarde.
2. Op grond van bovengenoemde eigenschappen zijn alle typen bekledingen, die toegepast kunnen worden, ingedeeld in 3 of 4 categorieën van begroeibaarheid: van 'matig slecht' tot 'goed'.
3. Er is een inschatting gemaakt of de begroeiing kan verbeteren als een bekleding met betere eigenschappen zou worden toegepast: de natuurpotentie.
4. Vervolgens is een koppeling gelegd tussen de natuurwaarde en de categorieën bekledingstypen waaruit moet worden gekozen om herstel van de natuurwaarde te garanderen. Hetzelfde is gedaan voor de natuurpotentie om een verbetering van de natuurwaarden te bewerkstelligen.

Uitwerking stap 4

Een voorbeeld voor de getijdzone kan de koppeling tussen natuurwaarde c.q. natuurpotentie en de categorie bekledingstype verduidelijken. Is de huidige natuurwaarde op een dijkvak van het type 2, dan moet voor herstel een bekledingstype uit minstens de categorie 'voldoende' worden gekozen. (Er staat 'minstens', want een categorie met betere begroeibaarheid mag natuurlijk altijd, als maar niet uit een slechtere categorie wordt gekozen.) Is de natuurwaarde van het type 1 of 0, dan is er 'geen voorkeur' voor een bepaald bekledingstype en maakt het in principe niet uit welke bekleding wordt gekozen. Is voor hetzelfde dijkvak de natuurpotentie van het type 3, dan moet een bekledingstype uit minstens de categorie 'goed' worden gekozen om verbetering van de natuurwaarden te bewerkstelligen.

Mogelijke consequentie van stap 4

Bij het opstellen van de milieu-inventarisatie is de huidige bekleding niet geïnventariseerd. Het kan dus voorkomen, dat de huidige natuurwaarde van het type 0 of 1 is en er dus geen voorkeur voor de nieuwe bekleding is, terwijl de huidige bekleding in categorie 'voldoende' zit. Toepassing van een bekledingstype uit de categorie 'matig slecht' creëert dan in principe een slechtere situatie voor de begroeiing, hetgeen tot gevolg kan hebben dat er geen herstel van natuurwaarden mogelijk is.

3. Aanvullende werkwijze voor natuur

Het uitgangspunt van het Projectbureau Zeeweringen is dat er in ieder geval 'herstel van natuurwaarden' mogelijk is bij de verbetering van de bekledingen. Bij het opstellen van de ontwerpplannen wordt ten aanzien van het aspect natuur een detailadvies-op-maat geleverd door A. van Berchum - met de milieu-inventarisatie als basis.

In dit detailadvies zal ook moeten worden meegenomen of er bij toepassing van een constructietype uit de categorie 'matig slecht' (i.c. een constructietype met asfalt) sprake is van een verslechtering van de uitgangssituatie voor de natuur. Zo ja, dan moet, op grond van de huidige natuurwaarden en de natuurpotentie, worden afgewogen of een dergelijk constructietype wel kan worden toegepast.

Voor te bereiden dijkvakken en toepassing van constructie uit categorie 'matig slecht'

1. Voor te bereiden dijkvakken

De dijkvakken die voor 2000 worden getoetst en waarvan het ontwerp wordt voorbereid zijn:

- Perkpolder 92 t/m 95
- Paviljoenpolder 70a, 70b
- Nieuw Neuzen Oost 120, (119)
- Breede Watering 46
- Waarde Westveer 51 t/m 54, 55 t/m 58.

In tabel 1 is voor deze dijkvakken aangegeven wat de Milieu-inventarisatie Westerschelde adviseert over de categorieën constructietypen waaruit kan worden gekozen.

2. Hoe om te gaan met de milieu-inventarisatie

2.1 Algemeen

Wat betreft de toepassing van asfaltconstructies uit de categorie 'matig slecht' het volgende. Daar waar iets anders wordt geadviseerd dan 'geen voorkeur' is het duidelijk, daar kunnen geen constructies uit de categorie 'matig slecht' worden toegepast.

Voor de dijkvakken waarvoor wél 'geen voorkeur' is opgenomen, zal altijd in het detailadvies moeten worden bekeken of constructies uit de categorie 'matig slecht' in relatie tot de natuurwaarden en de natuurpotenties kunnen worden toegepast.

2.2 Dijkvakken 2000

Vooruitlopend op het detailadvies kan over de dijkvakken, die voor 2000 worden voorbereid, het volgende worden aangegeven.

Perkpolder

- Vak 92-95:
Alleen voor de zone boven GHW wordt 'geen voorkeur' aangegeven. Van deze zone zijn weinig gegevens bekend. Dit maakt detailadvies nodig.

Paviljoenpolder

De situatie zal ter plekke moeten worden beoordeeld, detailadvies is dus nodig.

- Vak 70a:
In de getijdzone geldt voor herstel 'geen voorkeur', voor verbetering 'voldoende'. Detailadvies is nodig. (In de zone boven GHW zijn natuurwaarden aangetroffen en wordt ook een potentie voor verbetering ingeschat.)
- Vak 70b:
'Geen voorkeur' hangt hier samen met de situatie. Hier kan gedeeltelijk duin of groene dijk liggen of de typische begroeiing uit de getijdzone ontbreekt door een hoog voorland (zie ook voetnoot 2, MI). Er kunnen zeker wel natuurwaarden aanwezig zijn, die echter niet samenhangen met een harde glooiing in de getijdzone. In de zone boven GHW wordt een potentie voor de verbetering van de begroeiing ingeschat (zelfs 'redelijk goed'). Ook geeft de MI aan dat dit dijkvak voor een groene dijk in aanmerking zou komen. Het is hier daarom waarschijnlijk te adviseren om wat betreft het gehele dijktaalud aan te sluiten bij de potenties van de zone boven GHW en een continue begroeiingszone mogelijk te maken van hoog op de dijk naar het hoge voorland.

Nieuw Neuzen Oost

- Vak 120:
Voor dit dijkvak kan niet uit de categorie 'matig slecht' worden gekozen.
- (Vak 119):
Hoewel in de getijdzone de huidige natuurwaarden niet erg groot zijn (herstel = 'geen voorkeur'), worden de potenties (verbetering = 'redelijk goed') wel vrij hoog ingeschat. Detailadvies zal hier moeten uitmaken of constructies uit de categorie 'matig slecht' kunnen worden toegepast.

Brede Watering

- Vak 46:
Voor dit dijkvak kan niet uit de categorie 'matig slecht' worden gekozen.

Waarde Westveer

- Vak 51,52:
Voor deze beide vakken zijn de huidige natuurwaarden in de getijdezone al erg hoog. Hier is het dus zeker van belang een goede bekleding te kiezen. Dat blijkt ook tabel 1.
In de zone boven GHW zijn in de huidige situatie geen belangrijke natuurwaarden aangetroffen. Omdat gegevens over deze zone summier zijn, is detailadvies nodig.
- Vak 53,54:
De huidige natuurwaarden in de getijdezone zijn niet heel hoog, maar de potenties worden wel vrij hoog ingeschat. Zoals uit tabel 1 blijkt, kunnen hier geen bekledingen uit de categorie 'matig slecht' worden toegepast.
- Vak 55:
De huidige natuurwaarden in de getijdezone zijn vrij laag. Voor herstel geldt daarom 'geen voorkeur'. Omdat echter de potenties wel vrij hoog worden ingeschat zal in het detailadvies waarschijnlijk worden geadviseerd, dat de categorie 'matig slecht' niet kan worden toegepast.
- Vak 56-58:
Voor deze dijkvakken kan niet uit de categorie 'matig slecht' worden gekozen.

tabel 1 Voor te bereiden dijkvakken voor 2000

Naam plan	nr. dijkvak	Naam polder	Tenminste kiezen uit categorie constructietype (beter mag altijd) uit MI			
			Herstel natuurwaarden glooiingen getijdzone	Verbetering natuurwaarden glooiingen getijdzone	Herstel natuurwaarden boven GHW	Verbetering natuurwaarden boven GHW
Perkpolder	92	Perkpolder	voldoende	voldoende	geen voorkeur	geen voorkeur
	93	Perkpolder	voldoende	redelijk goed	geen voorkeur	geen voorkeur
	94	Perkpolder	voldoende	voldoende	geen voorkeur	geen voorkeur
	95	Kievitpolder	voldoende	voldoende	geen voorkeur	geen voorkeur
Paviljoenpolder	70a	Paviljoenpolder	geen voorkeur	voldoende	voldoende	redelijk goed
	70b	Paviljoenpolder	geen voorkeur	geen voorkeur	geen voorkeur	redelijk goed
Nieuw Neuzen Oost	120	Nw Neuzenpolder	voldoende	redelijk goed	voldoende	voldoende
	(119)	Zeevaarhaven	geen voorkeur	redelijk goed	voldoende	voldoende
Brede Watering	46	Pld. Br. Watering bew. Yerseke	voldoende	redelijk goed	voldoende	redelijk goed
Waarde Westveer	51	Waardepolder	redelijk goed	redelijk goed	geen voorkeur	geen voorkeur
	52	Waardepolder	redelijk goed	redelijk goed	geen voorkeur	geen voorkeur
	53	Waardepolder	voldoende	redelijk goed	voldoende	voldoende
	54	Waardepolder	voldoende	redelijk goed	voldoende	voldoende
	55	Westveerpolder	geen voorkeur	redelijk goed	geen voorkeur	geen voorkeur
	56-58	Waardepolder	voldoende	redelijk goed	voldoende	redelijk goed

Op de notitie van Machteld getiteld 'Aanvulling MI zeeweringen Westerschelde' heb ik weinig aan te merken. In de 'Werkwijze milieu-adviesering ...' (RIKZ/AB-99.60053 concept) zal ik toevoegen, dat in het detailadvies de bestaande bekleding wordt gerapporteerd en de categorie waarin deze valt. Bij een vermelding van 'geen voorkeur' in tabel 8 zal dan geconcludeerd worden, dat minimaal uit de categorie waarin de bestaande bekleding valt gekozen dient te worden.

De notitie over de voor te bereiden dijkvakken etc. moet ik denk ik zien als een vingeroefening?

Opmerkingen over het detailadvies zoals Machteld dat gebruikt:

- boven GHW zal altijd een detailadvies nodig zijn vanwege de onzekere gegevens;
- in de getijdenzone behelst het detailadvies de begrenzing van de dijkvakken waar bepaalde natuurwaarden voorkomen, omdat de Bureau Waardenburg-indeling niet geheel overeenstemt met de gehanteerde dijkvaknummers;
- de ontwerpers kunnen vooruitlopen op mijn detailadvies als het gaat om minimale constructie-alternatieven in combinatie met de categorie 'geen voorkeur' (zie eerste alinea).

Ter kennisgeving hierbij een lijstje van wat jullie binnenkort nog van mij kunnen verwachten:

- beschikbare schorrenvegetatiekarteringen langs potentiële groene dijken;
- definitieve rapportage (brief) over werkwijze advisering aan PBZ;
- offerte plus projectplan studie naar begroeiing op asfaltbekledingen;
- notitie over de meerwaarde van het afstrooien van asfaltpenetraties met steenslag of lava en categorie-toedeling;
- eerste tussentijdse rapportage biomonitoring Dijktoen Tholen (in concept gereed);
- reactie op alternatieve aanbidding bestek Zimmermanpolder (Hans van der Meulen).

Met vriendelijke groet,
Anton van Berchum